

„MEIE MATSI“

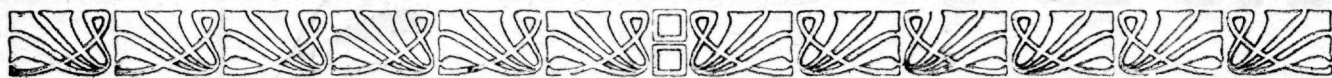
Hind 20 mk.

MAI - ALBUM

„Meie Matsi“ Mai-Album

Nr. 9/10 — 1922.

Kõik on vaik.

Tehase õu oli tühi. Ainult taldadeta sääre-
saabas lebas rahulikult kesk laia tänawat. Ainult
kontoris kuuldusid hääled.

Ajakirjanik kõlistas. Ta tahtis wabriku te-
gewuse kohta ülewaadet saada. Üksse awas ise di-
rektor Raudлуу. Wiimane oli walmis kõhe sele-
tust andma.

„Mina ise olen iga aasta vähemalt 365 päe-
wa streikinud,“ ja oma kõhu peale näidates, kus
hõledalt westinööbi taoline märk waatlejale wastu
naeratas, tähendas: „Selle jain kui 1095 päewa
ehk kolm aastat streikinud olin.“

„Kõhu muidugi!“ arwas ajakirjanik, asjast
walesti aru saades.

„Oh ei, see märk siin!“

„Ah, — na!“

„Ja, aga siin hakkab wäljakannatamata pa-
law,“ jatkas direktoriherra, otjaesijelt higi püh-
kides, „kas meie ei läheks wälja balkoni pääle,“
ning ise eel minnes awas balkonile wiwa klaas-
ukse.

Kuid enne kui ta balkonile astuda jõudis,
langes selle põhi ühes lillepottidega tänawale.

„Müürissepad streigiwad!“ wabandas end
direktoriherra ja palus külalist tugitoolile. „Siga-
rit ei wõi ma teile kahjuks pakkuda,“ seletas ta,
„sest sigaritegijad streigiwad.“

„Aga,“ küsis ajakirjanik, „kus on streiki-
mise põhjus?“

Raudлуу naeratas kaastundlikult.

„Kas teie siis sellega ei lepi, mis nägite? Olge
head astuge minu töötuppa.“

Nad said waewalt trepiastme peale astuda,
kui end mürina saatel juba esimesel korral leidfid.

Ragisedes langesid neile puukillud järele.

„Puussepad streigiwad!“ tähendas direktori-
herra, sisselangenud trepi peale tähendades.

Ja põhjuseid ma nimetan kõhe: „Metalltöö-
lised streigiwad sellepärast, et raud kui ta niiske
on rooste lähed; pesunaised sellepärast, et seep pes-
tes kulub ja wesi liig märg on! Katuse tõrwajad
streigiwad sellepärast, et nende tööd wihm paha-
rõhti segab. Sinnawahid sellepärast, et õõsel hulgu-
sed nende elu kallale kipuwad; posteljonid selle-
pärast, et nad jalgsi kirjasi peawad laiali kandma.
Puutöölised streigiwad sellepärast, et kõik teised
streigiwad ja kõik streigiwad sellepärast, et mina

neid streikima sundisin. Nagu näete on põhjused küll
kindlad.“

„Ja, aga mis põhjusel teie neid sundisite?“

„Wat' selle üle annab teile teateid minu äri-
juht ja kantselei ametnikud, kellede praegu muud
ülesannet polegi, kui töölastele, kes ei tea mitte
nad streigiwad seletust anda.“

Ta kõlistas.

Keegi ei ilmunud. Siis kõneles ta edasi:

„Nähtawasti pole mind kuu'dud, ma seletan
seda juba ise,“ kuid seal tirkas talle nähtawasti
midagi meele, ta läks telefoni juure ja kõlistas:
Äkitselt wärwus ta nagu punaseks: „Mis?“ karjus
ta: „Minu kassa pole ikka weel korda seatud?
minu raha wedeleb ikka weel laekates ja amet-
nikkude käes,“ sellepärast et raamatupidaja ja
ametnikud streigiwad?“

„No, oodake ma neile näitan, kuidas omi
otjekoheseid kohustusi unustada!“

Agedalt jättis ta ajakirjaniku jumalaga ja
lahkus kirudes.

Üks oli ajakirjanikule selge:

„Jand direktor Raudлуу arwas, et tema töö-
lised omi kõhtusi streikimise läbi kaswatawad, nagu
temagi.“

H. T—ts.

— 0 —

Kõrge tasu.

Wäikeste Tidu juure, kes raskelt kõhib, tuleb
arst. Wiimane kõhib ise ka.

Peale arsti äraminekut tähendab ema: „100
marka wõttis tasuks, on aga kallis.“

Mille peale tütar wastab: „Müüd tean ma,
miks arst iseennast ei arsti — see lähed talle kal-
liks maksma.“

Korterhomijsjonis.

„Ja, aga misjuguist korterit teie otsite?“

„Oma, ikka, oma — hõkk — korterit!“

Kah äri.

Heiu (sõbrannale): „Ma imestan, kuidas ja
sellele meesterahwale lähed, ja ei falli ju teda
silma allgi?“

Teine: „Mul polnud oma kawaleeriga kus-
kil ulualust, nii saame korteri.“

— 0 —

Ulus leidus.

„Mis loovate kirjanikkude ja kunstnikkude riiklikku toetamist puutub, siis ei ole meil sarnaseid kirjanikke, keda toetada võiks. On ainult „lendawaid figu“. (H. Baueri järele kirjap. „T. Teataja“ nr. 78. 1922. a.)

Sellega on meie kirjandus — ja kunstilm jälle paari sammu rändamise teel ühe geniaalse mõtteküllu võrra rikkamaks saanud.

Ja geniaalne see mõte ehk rahwakeeles „sonakõlks“, on, sest teda on ütelnud meie waimu ilma walitseja, ning mis tema suust tuleb see on juba pärl, sest harilik surelik juba sellega hakkama ei jaaks.

Ei ole ka ime, kui mõni kes lugupidamisväärse enesele lugupidamist nõuab — „ametlikult“, ühe geniaalse waimuünnituse awaldamise puhul peaks sarnase inimese lugupidamine ka „mitteametlikkude“ koolijütside ja inimeste üheks riikiliseks kohuseks olema.

Wast jääb ehk mõnele lihtsale surelikule arusaamatuks, miks ta inimest nende sõnade pärast austama peaks, siis lubatagu selgituseks lähendada:

Geniaalne film soowiks näha meie haridust järgmises kultuuri astmes.

„Kirjandusest — mittemillegini ja tulewikus lendawate sigadeni — wiia“, see oleks meie püham kohus.

Kõige lihtsam oleks seda mõtet elustada järgmiselt: „Jätku ette võtjad „lendawad sead“ lendama, sest linnulennuni inimene ikka ei saa (ilma aero-plaanita muidugi) ja asetagu olewatesse waimu-äratawatesse asutustesse lihtsad pörsad ning nuumaku neid, kui nad ju küllalt raswas, siis katsugu neile mõni kirjajõna kõhu alla pista, see sõnnik ja rasw kehas, on soojad, wast ehk saab sarnaselt „a u d u m i s e“ teel mõnda soowitawat kirjanduslikku pala näha, igatahes tänini pole si g a d e kirjandust tegelikult rahwa kätte sattunud, küll aga „Jeremia nutulaulusi“, „Kibuwitsa õisi“ jne., mida ka tarwilikult kasutatud.

Head on prohwetlikud ettekuulutusjed, kuid ma g u s a m a d üllatawad uudised, mida film näha võiks, ja sellepärast ootame.

„Ehk sünnib mõni igapäwanegi pörsas seal k ö r g e m a l, siis usume et seal ka „lendawatega“ hakkama saadakse; seni aga toidame end järgmisega: „Ka kõige suurem ja rumalam wale ning laim saab „tõeks“, kui see suremata waimu suust kuuldawale tuleb.“

Seisukohad.

„Mul oli väga kena sõit, peale seda kui ma pool tundi seisnud olin jain ma istekoha.“

„Mul weel toredam, sest kümne minuti jooksul seisu järel jain kord kolm aastat istuda.“

Enese kiitus haifeb.

Riigi hariduskogu koosolekul konstateeriti fakte, et kooli kaswatuslik mõju halwawad karrikatuurid nende isikute kohta, kelle wastu kool peab usaldust ja lugupidamist kaswatama.

Selle fakti juures ei tohi ükski usklik ega uskmata protesteerida, ega tohi keegi ütelda, et wale on, karrikatuuride lugupidamist halwaw mõju, lugupidamise wäärilise isikute suhtes ja selle juures ei maksaks waieldagi.

Teine küsimus aga: „Kas on meil üseldse lugupidamiswääriliste isikute kohta karrikatuuure ilmunud?“ ning selle peale hariduskogu ei wastand, mis oletada lafeb, et — e ole!

Kui nüüd mõni wast, kelle kohta karrikatuur ilmunud, ehk arwab, et ta lugupidamiswääriline on, siis mingi ta oma kambri, pangu uks lukku ja arwaku waikseit, et keegi seda ei kuuleks ega näeks, sest:

„Enese kiitus lõhnab väga halwast!“

Kino ilmaft.

Kuuldawasti hakkab Eestis asutatud kinofilm „Esto film“ elawat tegewust awaldama, mis esineb elawate piltide näitamises jne.

Kuid weel ilusam oleks kui kinofilm omale ülesandeks teeks tegewust „riikilisele“ alusele rajada ja äärmiselt laialt töötama hakata, sel teel võiks ta riigile väga kasulikuks saada, näituseks järgmistel aladel, mis riigil enesel ja walitsusel läbi wiia wõimata:

1) Kinofilm teeb oma'e ülesandeks kõik Eestis nälgivad kirjanikud oma tegewusse kutsuda — „filmilisi“ kirjutama, neile ajakohast taju makstes ja sellega elamist wõimaldada inimese kohaselt;

2) mobiliseerib kõik kunstnikud — dekorat-sioone ja kostüüme maalima;

3) kõik riigiametnikud, ministrid, walerahategijad — filmi näitlejaks — sel teel pääseks riik pankroti läwist, kuhu kodanikud oma tegewusega teda wiia võiks. Kinofilmile töötades annaks aga sarnane tegewus just wastuokja hea kuulsuse — edustaks kunsti ja oleks ärilises suhtes väga hea sissetulekute allikate looja.

4) Koondaks filmi tegewusse kõik päewa- ja taskuwargad, lukumurdjad ja kõriõikajad, siis oleks nende kodanikkude ja ka ausate lihtsurelikkude elud kindlustatud, sest paljud päewad jääksid „lubamatult“ warastamata, paljud taskud, kelle omanikud mitte ühegi kunsti haru poole ei kaldu — tühjendamata, paljud erakorterite lukud murdmata ja kõrid opereerimata!

5) Kõik ministrid ja teised suuremad ninad artistideks kutsuda, sel teel jääks mõnigi kriis tulemata ja sõda sõdimata, ning inimesed lepiks sellega mis lõuendil odawa hinna eest pakutakse.

Nii oleks täielik paradisi maa peal ja Baueril ning Lattikul oleks oma lastest ja karjast ka hea meel.

- Ma tunnen ka mõttelugemise kunstija tean, mida te praegu mõtlete!
 — Ptüi, teie siga, teie...!

Uus täht.

Ming see sündis, et päew jõudis mil awanema pidid kõikide silmad, kes kuulsid ja nägid ja kellel olid terwed tema 6 meelt.

Juba ammugi kurtisid õpetatud mehed, — et nende mõistus liig tühi teadustest, sest keegi ei leidnud kuidas Marsiga ühendust luua, kõige higistamiste, uurimiste ja puurimiste peale vaatamata, kuid seal tuli abi, sest sokolaad „Kawel“ abil sai takistus wõidetud, wahetekk Maakera ja Marji wahel häwitud — nagu sealt poolt ise kirjutakse.

Kas poleks ka „Kawel“ wõimalik teist suurt küsimust lahendada, oma maitseainete abil, nimelt lahkelisi Genua konverentsil, kus ajakirjanduse

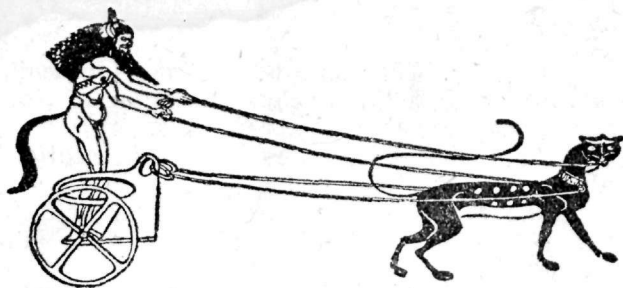
teadete järel — need, kui weel ei ole, siiski tulewikus oodata on. See oleks „Kawel“ väga lihtne läbi wiia — saatku konverentsi juhatajale paar pulka sokolaadi, kes siis, kui keegi kõnetoolilt midagi niisugust ütleb, mis mõnele mehele „kopsu üle maksa“ ajab, ütlejale pulga suhu pistab, siis on kindel, et asi ilma lepituskomisjioonideta lahendust leiab.

Uus kutse.

Kohtunik (kaebealusele): „Teie elukutse!“
 Kaebalune: „Asjaarmastaja streikija!“

Laulja needimine.

Kurat wõtku, on aga saal kuulajatest tühi!

Romaan.

I.

Helmi, toetes end Pauli käewarrele, liikus puiesteed mööda, andudes unustusse. Lähenes õhtu, widewik. Jalgteele walgus kaste, mattes kinni tolmu, õhku täitis imelik kurbmeelne waikus; kusa-gil kuuldus loõritus, ent lindu ennast ei olnud näha.

Arkas Helmi unistust, pööras silmad tumenewa looduse poole, otsides lauljat — ent asjata. „Waata Paul ülesse, kas ja näed midagi...“ küsis Helmi.

„Ja näen,“ wastab Paul, arwates, et Helmi laotuse pääle sihüb.

„Kus?“ küsib teine.

„Igal pool!“ wastab Paul.

„Narritad mind!“

„Ei narrita.“

„Narritad, — ma otšin laululindu.“

„Ah, nii!“ ja juttu teisjale pöördes küsib:

„Kas sul ei ole külm, kallim?“ ning tõmbab oma abikaasa enesjale lähemaks.

Nad osid abielus juba kolm aastat, kuid tundus, kui oleks nende wahel armastus siginenud wait käesolewal kewadel. Seltskonnas ifegi fosistati nende üle.

Ta ei jõudnud mehe küsimuse peale weel wastatagi, kui seljataga imelikku siinat ja mürinat kuulis. Helmi waatas taha, ja silmas kahe sammuga kaugusel enesjelt autot.

Ta tahtis mehe käewarrest kinni haarata, ei jõudnud aga ja kargas karjatades jalgteele. Auto, puistas teda bensiiniga, kihutas edasi, aga maanteel lamas kahwatu Paul. Muu seas, see polnud Paul tema terwes koosseisus; ei, sest tema jalad lebasid kehast mõni samm eemal.

Helmi pani tähele, et keegi autos tagasi waatas — keegi elaw olewus karwajes kasukas ja suurte tumedate silmadega.

II.

Teisel hommikul, pool tundi enne mehe kirstupanekut, ilmus Helmi juure keegi isand.

Helmi mustas leinas, kahwatanud näost ja kõhnaks jäänud, sammus talle wastu ja sõnas:

— Olete wististi Pauli sõber. Tahate teda näha? Ta pole näost sugugi muutund. Ta kui magab...

Külaline seisatas, näis kui ei tahakski ta furnut näha.

— Emand, — ütles ta: — wäga kahetjen, kuid mul polnud au teie herrat abikaasa tunda. Mina... mina... olin, seal selles autos.

Lesk silmas teda uudishimuga.

Külaline oli noor, umbes 26 aastat wana, sirge pika kaswuga, maitserikkalt riides. Tema sinised silmad kahetsesid pattu, palusid armu, awaldasid walu ja kaastundmust.

— Ma wihtkan iseennast, teades mis juhtus — ütles ta, kätt südame peale pannes: — ma lei anna seda enesjale kunagi andeks.

— Mu jumal! — wastas lesk ja nuttis hääletult. Sellest ei moondund ta nägu inetumaks.

— Issand jumal! Teie nutate! — ehmatas külaline — jumala pärast! Teie wiite mind meeleheitmiseni.

Tema häälest kajas wastu tõsine kurbus.

— Ei, ei, ma ei nuta enam — ütles kiiralt Helmi.

— Uskuge, — kõneles külaline: — oleks ma teadnud, et see teie abikaas oli, ma poleks enesjale kunagi lubanud... uskuge.

— Miks teie istet ei wõta? — sõnas lesk: — istuge. Meil walitseb siin praegu tubamata kor-ratus.

— Tänan! — külaline wabastas käe kindalt: — teate, niipea kui autost (maha astusin, andsin sehoffrile tulise kõrwaküülu!

— Ah, mikspärast? — ütles lesk.

— Ei, ärge kaitsjega teda!.. Andsin talle kõrw-walopsu.

Ta tõusis istmelt:

— Teie lubate, et ma teie abikaasa kirstute pärja panen... nii ütelda wäikesse kahetsuse anni... kuigi wõõralt...

— Pärj? heameelega, ent ma ei tea, kuidas...

— Jumala pärast, lubage. Jätšin selle ettetupa ukse taha. Silmapilk. Wabandage.

Külaline lahkus ja tuli mõne silmapilgu pärast tagasi, kandes käes ilusat pärja.

Atlas lindile oli kirjutud suurte kuldtähtedega:

— Enneaegu kustund, kultuuri õhwrile. Tundmatult.

— Ah, kui tore! — sõnas Helmi: — Tänan teid tema nimel...

— Wabandage... olen õnnelik — fosistas külaline. — Teie lubate?

Ta näitas käega ukse poole, kust must kirst wastu waatas.

Nad astusid sisse ja seisid mõne silmapilgu waikides.

— Just kui magab — fosistas külaline.

Helmi noogutas pead, üksifilmi furnu poole wahtides.

III.

Matused olid kahe päewa pärast, ilm muutus end seks ajaks halwaks. Pauli mäeti wäga toredalt. Kuid wihtmase ilma tõttu kaotas matuse tferemonii oma hiilguse, seda kurtsid matuselisedki.

Wõõras näitas nende päewade jookjul suurt tegewusjõudu üles; kirus, wandus hauakaewajat, et wiimane hawa liig madala teinud, tellis tõldu, tingis kutsaritega.

— Isma teieta oleksin kadunud olnud — ütles Helmi.

— Tühja kah! — wabandas end wõõras. — Teie pole jälle peale lõunat puhunud! See on kofe! See on andeksandmata. Sest täna on matused. Teie peate jõudu koguma.

Ja wõõras sundis teda wägise magama, sööma ja rahustawaid tilkasi jooma. Matusepäewal oli ta mustas ülikonnas.

Teenijad ja uksehoidjad tundsid teda juba ja teretasid wiisakalt: Tema käskusi täideti heameelega.

Surnurong liikus tänawaid mööda. Puusärgi järel sammus lesk, teda toetas furnu wend, üks ametnik piüdes leske rahustada, kõneldes:

— Mäletan, ma lapsepõlwes kõnelesin Paulile: Paul, kumb sureb meist enne? Ja tuli wälja, et see tema oli. Aga mina olen temast kolm aastat wanem.

Ka, teel furnuaiale, andis wõõras mingisugusi käskusi. Käsutas trammi seisma, et surnurongi mööda lasta, jooksis siis oksawiskaja juure ja käskis wähem oksti teele wiisata, — kartes et nad otja lõpetawad.

Helmi tõstis silmad sageli tema poole, ja jaatis sellele pikale sirgelse kogule, mitugi tänuiliku pilku.

Surnuaial hakkas lesel halb. Kuid kohe oli wõõras platsis ja peagi tõmbas taskust wälja pudelikese tink-spiiritust, bromi ja isegi wäike pudelike konjakid.

Ta wõttis Helmi käe alt kinni ja talutas wiimase hawa juure.

— Kohe on lõpp... Ainult kõne weel, — sõjastas ta Helmile. — Coetage end minu najalle.

Tõesti kõne oli suurepäraline, täis isamaalist waimustust, sõjale õhutamist ja heledama tulewiku lootustest, kuid furnu wõeti, kui näitust, kes olnud wapper kultuuri ohwer ja kelle kujul saatus inimsoole mõista annud, et waja aga ennastjalgawalt tegutseda.

Helmi nuttis.

— Nutke, kõneles wõõras, — nutt kergitab jüdant. Kas soowite konjaki?

— Kes on see kõneleja? — küsis Helmi.

— Minu tuttaw... Mina teda palusin kõnelema... Kas pole hea kõnemees. Ta igal pool laua-kõneci peab... Waimurikas...

— Teie olete nii hea. Tänan — sõnas waikselt Helmi. — Mis oleks ma ilma teie kaasabitajata peale hakanud.

Külaline wastas:

— Ei ole tänu wäärt. Kas lubate mind täna õhtu teie poole sisse astuda.

Helmi noogutas jaatawalt.

IV.

Tuli talw. Täna waid kattis paks lumemaip. Kihutasid saanid, kõlisesid hobukaeluksis kellad. Saanides sõitsid noored lõbusas meeleolus.

Helmi seisis akna juures ja waatas uulitsale. Tuba wajus juba widewikku.

Tema taga lauakeste ääres, pehmel tugitoolil istus wõõras. Ta sirutas omi pikki jalgu ja suitsetas sigarit.

Peale toitwat lõunat noore ilusa lesega, tundis ta magusat wäimust.

— Mu elu möödub tähelepanematult, — kõneles lesk, seljaga külalise poole seistes. — Üks päew sama kui teine ja kolmas.

— Tundub kui oleks juba terve igawik möödunud, päewast mil ma end leinariidesse panin.

— Kõigest, kõike neli ja pool kuud — sõnas külaline waikselt.

— Ja, wõib olla. Inimesed lõbutsewad, tunnewad elust mõnu, aga mina... näete emand Lillkamp sõitis praegu mööda — katkestas ta enese mõtet.

— Kellega? — küsis wõõras, end laisalt nihutades...

— Isand Okaspuuga.

— Näe, kuidas!

— Hallis kasukas, halli boaga.

— Okaspuuga! Tõesti!

— Oh, see on juba ammugi nii.

— Aga Artur?

— On ammu juba „tagawara wäkke“ lastud.

— Ma seda ei teadnud.

Järgnes waikus. Kuuldus waid kella ühetooline tiksumine.

— Kas tuli süütata? — küsis wõõras.

— Ei ole tarwis — wastas Helmi pika waikuse järele.

Wõõras tõusis istmelt.

— Jumaluke, teie nutate. Jumala pärast ei maksa nutta. Nu, mikspärast?.. Ei ole mõtet, ei ole põhjust. Mis wiga? Milles seisab kurbuse põhjus? Ma tunnen häalest et teie nutate. Mikspärast.

Ta wõttis Helmi wäikeste käe, suudles seda ja sõnas:

— Nutt rikub filmi, rikub näojume.

— Milleks ma elan? — küsis Helmi.

— Waat mis kallis, armas ingliskene, — sõidame teatri. Kas sõidame?

— Kuidas ma seda wõin?

— Teie mõite. Kui ma teid ooperisse, operetti oleks kutsunud, siis poleks wõinud. Noh, aga sõidame draamat waatama. Sellega teie ei riku leina... mitte sugugi. Just wastuoksa, — draama suurendab leina...

— Ah, ma ei taha, et lein kaswaks. Aga on ilus tükk?

— Wäga ilus ja huwitaw. Kas mõistat? Mees armastab kahte naist, üks neist ohwerdab end teise naisterahwa kasuks ja siis mees, seda kuuldes, ohwerdab ennast ka.

Tellimise hind:

1 kuu — postiga 35 mk.
 1 „ — postita 33 „
 Väljamaale 70 mk. kuus
 Kuuluf. hind 20 mk. rida

MEIE MATS

Erapooletu nalja ja pilkeleht
 Ilmub 2 n:rit kuus. XX a.

Toimetus ja talitus: Tallinnas,
 Nunne tän. 11.
 on awatud ilmumise nädalil iga päew
 kella 11—2.

Wastumõetud kaastööde eest
 maksetakse ajakohane tasu

Tarwitamata jäänud kirjatöid
 tagasi ei saadeta

Saadetawatel kirjatöödel peab
 saatja täielik aadress olema

Ei ole draama, waid enam juba tragöödia.
 Seda võib juba waadata.

- Aga, kas piletid on weel saadawal??
- On! Saame. Selle eest ärge muretsege.
- Kui palju on kella aeg?
- Aega on weel hulki! Läheme?!
- Ma panen end riidesse.
- Suurepäraline. Ma ootan siin.

— Ma panen end sinisesse. Kas see pole üks
 puhas? sest ega leinariideid teiste jaoks ei kanna.

— Arusaadaw!

Sellepäraselt teatri sõita, et oma kurbust teis-
 tele edasi anda! Wõi ehk panen end kollasesse?
 Kuidas teie Aley arwate.

— Mulle näib, et kollane teile enam näo
 järele on!

— Ma panen kollase kostüümi. Teie istute.
 Ma jätan ukse praoksile, et meie kõneleda wõik-
 sime. Kuid sisse ei tohi teie waadata.

— Ühe silmaga. Mis?

— Oi wallatu!

— Ai! Walus, — karjatas wõõras, tema kätt
 püüdes.

Ja temake läks end riidesse panema.

V.

Jälle tuli juwi.

Helmi tootes end Aleyi käe najale, sammus
 pikkamisi ja unistades puiesteed mööda. Juba läh-
 nes õhtu, walgus maha kaste ja sulus tolm, õhk
 hõõgus waiki kurblikust.

— Kas sul külm ei ole, kallim? — küsis
 Aley, näht oma lähedale surudes.

Äkitfelt Helmi wõpatas. Ta kuulis oma selja
 taga imelist siinat ja mürinat.

— Ettewaatus! armsam, auto, — ütles ta.

— Kaugel! Sa oled nii arg! — ütles naera-
 tes mees ja surus tänulikult tema kätt.

Sigaro.

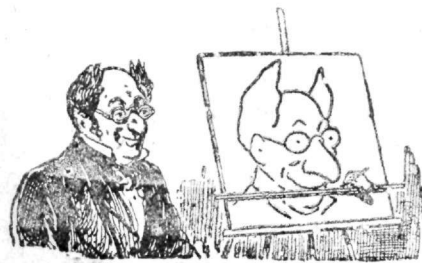
—o—

Albumi.

Poeg kirjutab oma ema albumi:

„Sa ei tohi mitte hirmustada oma ligimise
 naist.“

Seda joopib sinule sinu poeg heino.

Tulesüütaja.

Ühel hommikul kui wana Karpküla karjane,
 Türgi sõjaaegne soldat, „Lehtse Aadu“ ahju wõmil
 ärkas, kuulis ta et kilgid koldel ja ahjupragude
 wahel palju heledamalt ja terawamalt oma hääle-
 torudega puurisid, kui kunagi enne.

See tuletas Aadule tema nooruspäiwi meele,
 mil ta weel soldati mundris suurtüki taga seisis ja
 waenlastele walusaid tinaube ja tuliseid raudmura-
 kaid pildus, — ka need — suurtüki koletised kriik-
 susid ja kriiskasid enne lahingut palju terawamalt
 ja heledamalt kui hariitlikult.

Teadis ju Aadu, kes keelt ei mõistnud, et
 lahing tulemas, kui suurtükid kriiskasid ja wal-
 mistas end ka sellekohaselt ette.

Ja nüüd kriiskasid kilgid, Aadu teadis, et
 praegu küll lahingut oodata polnud, kuid et mi-
 dagi iseäralist sündima pidi, see oli enam kui
 kindel, kui mitte kilkidega, siis temaga, ja see wi-
 mane oletus paistis Aadule kõige tõenäolikum.

Aadu jüda hakkas kipitama, imelik raskus
 lasus rinda, ning ta oli walmis nutma hakkama,
 kuid äkitfelt süttis ta ajus imelik lootusjädemeke.

Ega need kilgid nii heledalt puurigi, aga neid
 on palju ja võib olla on mõni neist ennast ehk
 minu kõrwa pesitand — ja sellepäraselt hirmus kiisa.
 Ning Aadu wõttis puupilpa ja urgitses hoolega
 kõrwa, äkitfelt kuulis ta kõrwas plaksatust, te-
 rawat walu, millele imelik wile järgnes. Siis ei
 kuulnud ta mõni minut enam midagi. Pea kuulis
 ta kilkide wilet, kuid nüüd juba palju vaiksemat.

Ainult kõrw kipitas weidi.

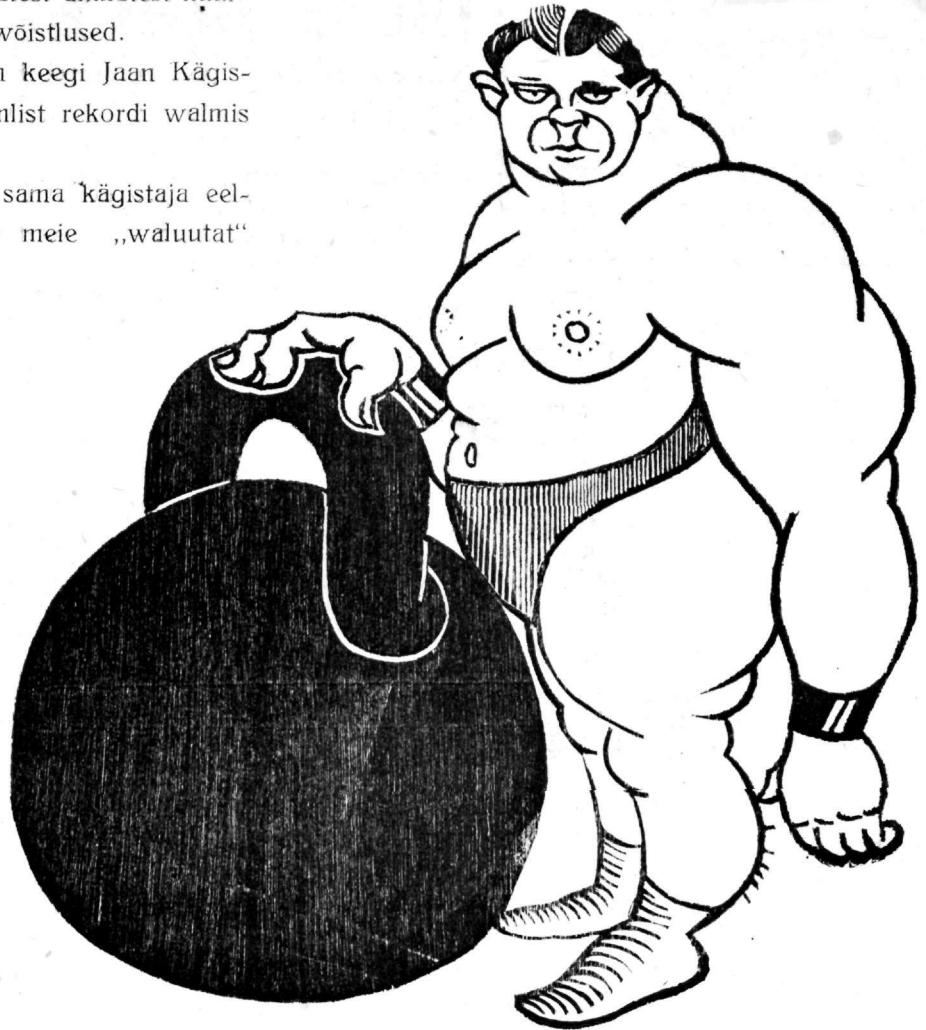
Aadu leppis sellega; ta oli kindlas arwami-
 ses, et kilk tema kõrwas oli, tema selle ära tap-
 pis ja wiimane teda surmawalus hammustas.

Mida kauem ta niiviisi mõtles, seda wihaje-
 maks muutus ta: „Kuidas julges kilk teda ham-

Lähemal ajal, nagu ustawatest allikatest kuulda, algavad üleilmilised tõstewõistlused.

Teiste esinejate hulgas on keegi Jaan Kägistaja, kes iga päew paar üleilmilist rekordi walmis lööb.

Muu seas on kuulda, et sama kägistaja eelolewatel wõistlustel kawatseb meie „waluutat“ weidi kõrgemale tõsta.

mustada!“ ning otjustas mees terwet kilgi jugu häwitada. Aga kuidas?..

Päike seisis juba keskhomnikus, kui Aadu kepi najale toetades kambriist wälja sammus ja maanteed mööda metsa poole liikus.

Äkitselt tundis ta, kuidas keegi teda kinni haaras ja tee pealt kõrwale tõukas.

„Oled sa kurt wõi?“ kuulis ta kedagi oma kõrwa ääres hüüdwat.

„Jsi oled kurt!“ oli wihane wastus.

„Kui kurt ei ole, miks sa siis teelt kõrwa ei lähe, kui hobune tuleb; hüüa ja karju, et hing kinni, aga kus tema kuuleb!“

„Kos see hobune om! Es ja näädand mulle ennemb!“ wastab Aadu pahaselt, ning pead tagasi pöörates silmab ta tee peal tõepoolest hobust ja wankrit.

Kuid ka nüüd ei tunne ta ennaft süüdlase olema, waid sõnab kangekaelselt:

„Oled sa hobesele rawwa asemel takutuusid jalge alla pannu wai?..“

Mees teda enam ei kuula, waid silmab teda Aadu enesest mööda sõitwat ja imestab, kui näeb, et wanker kiwifel teel edasi liikudes, waid tasa

koliseb, nii nagu lohiseks kaltsutuust kiwil.

„Om sii aga kelm! Nää miilega tahafs teejele inimbesele otja ajada, isigi wankri rattad pehmefs wõiand,“ ning pääd wangutes pöörab sammud metsa poole.

*

Karpkülas on tulikahi. Aadu omn põleb ja põlewad ka naabrite majad. Ohtuks on tuli ainult suitsewad palgiotfad järele jätnud.

Aadu ise istub kiwil ja norutab nukralt.

Tuleb hordnik, kõneleb midagi, ent Aadu ei kuule.

„Räägi jo kõwemb, mes sa mu'st narrid, iga, ma inamb laps ole ja silm koa ei seleta su sõnu,“ poriseb ta pahaselt.

„Sa wanamees oled kurt wõi?“ karjub kordnik Aadule kõrwu.

Nüüd Aadu kuuleb.

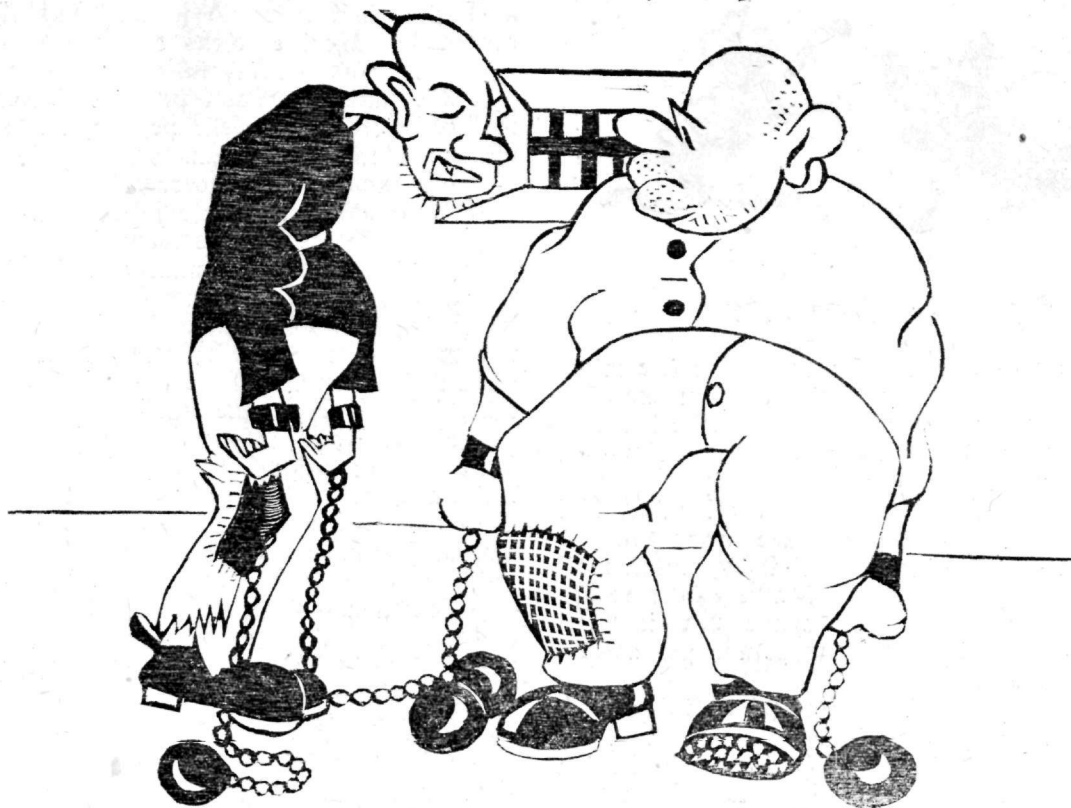
„Jsi oled kurt!“ wastab wihaselt.

„Tule wallamaija, sa oled maja põlema süüand ja pead istuma minema!“

„Jsi panid maja põlema; mes sa narrid, ja wai mul jääb wallamajas paremb istuda on kui siin, ei ma tule ühti!“

Kah tööstur.

Ajalehtist: Eesti tööstuses olewat waikus ja ettewõtjad sulguda ukсед.

„Tööstur“: „Karla, sina ka siin, nüüd usun tõesti, et riik endale sihikindlalt hauda kaewab.“

Nähes, et sõnad ei aita, wõtab kordnik Aadu käewarrest kinni ja weab poollohistes wanameest enese järele.

*

Wallamajas ilmab Aadu uhket isandat, suured kuldtärnid oladel ja läiksaapad jalgas.

„Sii jo me kadund kindraliga ühti moodu,“ mõtleb endamisi ja jääb seisma, püüdes oma wimmas pihhta sirgu ajada, mis tal aga waewalt korda läheb.

„See mees ei kuule hästi,“ kõneleb kordnik ülemusega, mille peale wiimane pead noogutab ja häält tugewaks tehes küsib:

„Kuidas sinu maja põlema hakkas?“

„Kos mina sida tian, iga, s mina juures waa-tamas käinud.“

„Räägitakse, et sa ise oled ta põlema süü-dand, on nimelt nähtud, kuidas sa haokimbuga tuppä läinud ja warsti peale selle toast lahkunud, kuna aknast paks suits wälja tulnud. On see õige?“

„On küll!“

„No mida sa siis salgad?“

„Ei midägi!“

„No kuidas siis haod põlema hakkasid?“

„Sii on joba teene lugu!“ tähendas Aadu asjast aru saades, „aod panin mina põlema.“

„Kas ahjus wõi?“

„Ole, nõ ikka. Ega's ahjus kilke ole, jääb pal-jalt tuhka ja söed, ma laotasin aokimbu raagudeks ja pistsin ahju ning seina pragude wahäle raagu-si ja panin kõigile tule otsa.“

„Miks sa jeda tegid?“

„Näe, tahtsin kilkidest lahti saada, ega rai-ped last inämb mägadagi — pugesid jo kõrwa-desse peeli tegema, jääb tapsin paar pesakonda pil-paga ära, muudku wilistasid aga natuke ja muud ühti!“ seletas Aadu.

Nüüd oli kuulajatel ka teada, miks Aadu kurdiks jäänud; ta oli pilpaga kõrwa trummi-nahad katki pistnud.

„Kas sa tead, et sa kuritöö korda saatsid, et sa tule süütaja oled?“

„Tule süütasin küll, aga ega ma tahtnud maja põlema pista, tahtsin aga kilkidest lahti saada, jo nad ise südametäiega tule laiali kandsid, wai mul omal häämeel on!“

„Sind antakse kohtu alla!“

„Ei ole waja, las ma ise kohtusse kaeban, kui mõne elusa kilgi leiab, nimad põletasid maja mahä...“

Aadu sorib pulgaga tuhahunnikuid, ottsides elusat kilki, kelle peale kohtus kaebtust wõiks tõsta.

—re—

See oli armastus.

Ja tol korral lõppes see lugu — mitte mille-giga. Ma küll ei mäleta, milline minu teguviis selleks põhjust andis, et asi nii imeõnnelikult lõppes, kui mõnel teisel kes palju vähem armastand on kui mina ja palju jahedamalt.

Tüdruk keda ma armastasin oli minu tädi ning selles süüdlane, et ma teda armastasin ja omale eluseltõliliseks soovisin, oli ikkagi minu tädi, sest tema oli see, kes minu südame võitis rikkalikude maiustustega, mida mulle pea igapäev ohtralt kätte kandis — ja kas polnud siin armastada küll mitte kasulik?

Meie kahekesi kokku olime 25 aastat wanad. Tema oli 20-aastane ja mina 5 aastat wana. Nii kui ma seda mäletan, olin ma iseloomu poolest väga armukade ja weel rohkem selle tüdruku wastu ning see andis mulle põhjust minu wastaseid otsida.

Kõige enam kahtlustasin oma õe isast kassi kõige vähem üht kõwerjalgist ratsawäe ohwitseri.

Selle wiimase wastu elas minu südames pealegi mingisugune kaastundmus, arwates teda südames heaks lollikejeks, kes kuidagi ei leia abinõusid kuidas naisterahwale meeldida võiks, eestkätt minu tädile.

Minu õe kassiga askelduste peale tädiga, waatas ta ükskõikselt, mille tõttu kaks nii häbemataks läks, et ilma luba küsimata tädile sülle ronis ja oma pead wastu tema nägu õerus, ning minus kõige ägedama protesti elule kutsus.

Minule kinkis ohwitser meeleheaks ühe kulunud mundri, paar wash nõopi ja roostetand kannuksed, mille tagajärjel ta minu arwates oma jalgealuse kaotas. Ja ülepea pidas ta end ülewäl kui mühakas.

Selle wastu aga oli kassi ülespidamine sootu teistfugune, ning ma wihkasin teda kuni hullumeel-suseni.

Ja weel wäljakutsuwamalt pidas ta end sellepärast ülewäl, et mina teda tema sündimise ajal uputada ei lasknud, andes sellega temale põhjust arwata, et ta mulle mõõdapääsemata tarwilik on.

Ma nutsin wälja temale elu, lunastasin talle elamise, olemise oma soolase silmaweega, nüüd leid-sin et ta mulle risuks tee peal ja tõmbas oma peale suurema osa minu tähelepanust ja jõust, nii et mul võimalust ei jätkunud end armastatud nais-terahwaga siduda.

Ma püüdsin kassi au määrida kus aga wä-hegi võimalik oli ja sarnaste alatute wõtetega, mis kuskiltki pärit ei olnud ja harilikus elu ofukor-ras mulle pähegi ei oleks tulnud.

Kuid kõik jäi asjatuks.

Ma takistasin kassi pesemise juures, püüdsin ta jaba murda, kuid selle peale waatamata oli ta minust puhtam ja terwem.

Ma lukustasin ta wõdrastetuppa, et elule kut-suda kassi kõige tooremaid ja ropumaid instinkte, mis temale takistusi oleks loonud peenemasje selts-konda astuda, ent ta kannatas, kui fanaatik, sest waatamata selle peale et ma kõik nurgad, lauau-lused ja toolialused läbi nuuskisin ja kolasin, ei leid-nud ma kuskilt midagi kahtlast, mis kassi roppusest oleks wõinud tunnistust anda — kõik oli ja jäi puh-taks, kui oli seda enne kassi wangistust.

Kaks kord talitasin nii, et püüdsin õuest näruse kassi poja ja paigutasin minu isa töötuppa kirju-tuslaua alla, enne talle õeldes, et ta kõik teha wõib mis tahab ja sellejuures midagi karta ei maksa, sest kõik süü weeretame juba teise kaela; kuid ka see wõte ei andnud paremaid tagajärgi.

Nähtawasti kartis ta suurt karwast põranda-waipa ning tegi hirmust kõra, mida wiimaks kõogi-tüdruk kuulis kohale ruttas ja kutsumata küla-lise ukse taha wiskas.

Kuid waatamata nende ebaõnnestunud katsete peale, ajus minus ikkagi aimdus, et tädi minu poole rohkem hoidis, kui kassi poole — mis minu meeoleolu kaunis heledates wärwides paista lasi.

Lõppude lõpuks kaswas minu hea lootus ja usk tema lisse niiwõrd, et igal parajal juhusel tema tuppa pugelin ja tema woodi alla kõigesuu-rema liiwakoogi asetasin — meeleheaks, oma tege-wusest ma kellegile sõnagi ei kõnelenud, wäljaarwa-tud õnnetu — õnnelik kassile.

Siinkohal pean oma pühaks kohuseks tähenda-ma, et kaks läbi ja läbi aumees oli, sest tema oli ainus kes pealt waatas kuidas ma liiwakoogi tädi woodi alla asetasin, kuid ta ei kõnelenud sel-lest kellegile — ta mõistis saladust hoida.

Seda tegin sellepärast nii, et kassisi wiha ära-tada ja walusat teadmist kui saamatu ja ihmus tema on tädi wastu, kuid ta näojooned jäid endiselt külmaks ja tuimaks.

Tädi jõudis saladuse jälgile warem kui ma seda arwasin.

See sündis tema hällipäewal.

Ma kinkisin talle ühe ilusa nõobi oma nõopide kogust, mida wast hiljuti kirikus kellegi naisterahwa palitu eest ära rebinud olin ja palusin patu kohe sealsamas jumalalt andeks.

Tädit rõomustas see nõop, nagu ma seda juba ette aimata wõisin, hullupööra; kohe võttis ta mind käekõrwale ja wiis mänguasjade kauplusesse, kus ta mulle nii suure šokolaadi tahwoli ostis, mida ma warem näinud polnud.

See šokolaadi tahwel oli tunnistuseks, et tädi ka mind armastas.

Koduteel juudlesin tädi kuube, kaelustasin ta

põlwe, sest minu pikkus mind kõrgemale ei ulatand, ja ütlesin erutult, kuid kindlalt:

— Ma armastan sind.

Peale seda tundsin kuidas mu jalad õhku kerkišid ja kohe peale seda paar suudlust järgnesid, siis sammusime jälle kodu poole.

Ta tunnistas, et mind juba anmugi armastas ja nõudis minu armastuse täpipealist juurast, mida siis kõrge mäe suurusega sõrdelesin.

Ta mõistis mind. Meie olime õnnelikud ja arutasime koos meie ühiseid tulewiku plaanisi.

Pärast tunnistasin ülesse, et mina tema woodi alla liiwakoogid paigutasin, kaua ei tahtnud ta seda uskuda, sest ta minult sarnast osawust ja peent maitset, mis wäga väljaarenenud oli, kuidagi oodata ei teadnud; peale selle andsin talle mitte kahemõtteliselt mõista, et ta nüüd enam mitteniilegiski puudust ei pruugi tunda, sest isegi kõigesuuremad marjad ja õunad aiaist, luban temale tuua.

Kõne lõpp sai segatud kahe uulitsapoiši wahel-tulekuga, kes mind ootamatalt häbematast — „põn-nadiks“ sõimama hakkasid.

Ma palusin tädil, mitte nende sõnade peale tähelepanu pöörata, mida ta ka lubas.

Peale selle seletasin tädile, et naisterahwad armastawad mitte millegi pärast, waid niisama: siis nägin weel asjata waewa piüüdes tädile sel-geks teha, et ma kord ühe suure punase kiwimaja olen maha põetanud.

Peale seda panin ma juba tema woodi alla liiwakooke awalikult, ega pööranud kassi peale enam pilkugi tähelepanu, sest wiimane näis mulle nii abitu ja rumal olema, et kaastundmuse pärast talle isa nahkkinda kaela sidusin, sellega näidates — et minu juurmeeljus teda weel unustanud pol-nud ja et mina temale, kõik andeks annan, mis piina ta mulle walmistanud.

Ja ohwitseri wastu tundsin kaastundmust; ta piüüdis mulle meeldida sellega, et mulle alalõpmata maistustsi tõi.

Ma pidasin temast wiimaks suurt lugu, kuid ühel suwisel keskpäewal warises kõik kokku.

Istusin waikselt sõstrapõõsa all, nohides pool-tooreid marju ja mõtlesin selle juures, mitu marja tädit rahuldawad.

Äkitselt nägin teda seiswat, mitte kaugel mi-nust ja kaasas temaga oli ohwitser.

Nad seisid waikides ja naersid rumalalt, ning waatašid üksteisti, minule arusaamata huwiga.

Siis ajas ohwitser suu prunti ja kordas minu sõnu:

— Ma armastan sind.

Ja minu tädil langes tema rinnale; seda ei suutnud ma wälja kannatada, pidin wiha pärast põõsa maast ülesse juurima, kuid arwasin siiski, et mõistlikum on seda mitte teha, sest minu käed, mis muidugi juba määrdinud olid, oleks weel ine-tumaks läinud ning mina oleks kassi naeru alla sattunud, mida ma aga kuidagi ei tahtnud.

Pigistasin marjad pihus puruks, jooksin liiwa-hunniku juure, liiwakooke küpsutama, endamisi sõ-

nades, et tädile enam ainustki kooki ei anna, waid kõik — kassile, kes oli sama õnnetu kui mina.

Kuid tädil meelitused kandsid hiljem jälle ta-gajärge.

— si —

Uus seadus.

Riigiteenijate wannutamise ame-tise astumisel sisse seatud.

Oleks pidanud seda juba warem tegema, sest siis oleks ehk mõnedki wäärnähitudes olemataks jäänud, ent wanašona ütleb: „Parem hilja, kui ei üalgi!“ ja sellepärast on astunud jamm wabadus-risti wääriline.

Ka „Mats“ waatas weelise silmega pealt, kui sõja- ja kojakangelastele wabadusristid rinda pi-s-teti, teda aga ilma jäeti, ning arwab nüüd paraja aja olema, et seda weel 12-dal tunnil wõita, mitte altkäe ega ülekohuga, waid ausal teel ja sõnab: „Parem pool muna kui tühi koor,“ (paremad ristid on igatahes juba wälja jagatud) ning esineb juba warakult täiendawate wandesõnadega:

„Mina tulewane riigiamtnik (nimi, isanimi, usk) töotan pühalikult, riigi raamatuid mitte wõlt-sida, nii et see seaduse silma ette tuleks, riigi raha mitte warastada, waid hoolikalt walwata, et ükski kuri käsi seda omale ei kiisu, ning luban nad oma kodu naise ja laste hoiu alla anda.

Edasi töotan mina, et kullerina Wenemaale sõites ehk kuhugi saadikuks minnes spiiritust ega muud konterbanti ligi ei wea „ametliku pitsari“ all, waid kõike eelnimetud kaupa ausalt ärimeheli-kult „pitseeritud ametlikkuse“ all edasi toimetan.

Peale selle olen walwel, et minu alla ujalud ameti kohta ükski wõõras ega kahtlane isik tee-nistusse ei pääje waid ainult oma sugulased ja tut-tawad, wäljaarwatud onupojad (mis sugune seaduse-wastane).

Weel töotan, et ma teenistuses olles mitte oma tasku huwisi silmas ei pea, waid et taskuhuwid mind silmas peawad.“

Walerahasi ma tegema ei hakka, waid hoolit-sen selle eest, et kõik rahad, mis waled, õiguse teele saaks saadetud, kus nad õigete hulgas, kah õige wärwi omawad.

Kõiki ülemalnimetud suhteid luban pidada ja hoolega nende järel käia.

Kui ma (nimi, isanimi, usk) nad oma töotusi ei taida, annan oma sõna, et ilma riigi kuluta üle piiri pagen...“

(Allkiri).

Kui ülalnimetud wanne antud, siis on kindel, et asi riigis paraneb sest — „Ega kirjasõna ei waleta!“

Ja kuigi wandendaja wannet ei pea, jääb trööstiks ometi kiri!

Nipet-näpet.

Hiljuti ärapeetud asunikke kongressil, olnud ajakirjanduse sõnade järel osawõtjaid mitmest leerist, iseäralise tähelepanu osaliseks saanud keegi kommunist, kes olnud ainus „üksus“ ja selle tõttu ka päewakangelane.

Kui mõnel lugejal ehk arusaamatuks jääb, mis kõik see asunikkude pere seal kongressil ära tegi, siis lubage minul siin kohal oma puhtsüdamlist arvamist avaldada, mis järgmine oleks:

Kõige pealt ajakirjanikud — need mehed olid nädala leiwamoona ligi wõtnud, olid ajaga väga kokkuhoidlikud, sõid ja kirjutasid ning püüdsid hingi oma „ajalehele“ — kõik seda ühekorraga.

Erakonde elukutselised liidrid ihusid kongressi päiwiks erakordselt terawaks keeled, käisid isegi mõned mehed mere ääres, kus nad kiwa juus hoidsid ja liiwa pea peale raputasid, ning õnnist lootust kogusid — hingede rikkaliku saagi suhtes.

Kõneldakse, et mõni mees isegi meie kägude, wanikade ja kriiskarite juures kõnelemise ja shestikulleerimise kunsti õppimas käinud, et siis wäheha waewaga hiilgawamat wõitu saawutada.

Need siis pealetükkijate leeris.

Teised, s. o. asunikud sellewastu asusid kaitse seisukohal, olid end strateegiliselt kaunis hästi seadnud.

Esimestel ridadel istusid tüsedama kerega mehed, need muidugi laulsid põllumeeste liidule kiitustelaulu ning nende ähkimised tungisid kui halwa lõhnaga ohwrisuits juhataja kõrwa, kes sellest tarwiliku järelduse tegi ning ühel ehk teisel wenna sõnaõiguse wõttis.

Keskmistes ridades istusid jälle kõhnemad mehed, ning pidid hoolega silmas pidama, kuidas aukartust äratawad tuusad omi käsa kergitajid, kunas jalgu, et siis kah endidki kui üks mees liikuma panna.

Kõige tagumistesse ridadesse olid jälle mõned tüsedamad wennad jäetud, kes seal kukulindude oja mängisid, — kuid ajnult nii, et keegi ei kuulnud.

Erandiks oli üks turjunud põskedega wana-poolne isand, kes isegi sellega walmis sai, et kongressi kestmise ajal ühe, „kommunisti!“ hüüaga maha sai, millele waimustaw heakskiitmine järgnes.

See hüüe jääb ajalooski, kui pärl tungalterade sekka ja saab wasti ehk saatuslikeks ühe uue erakonna tekkimiseks, ning sama „asunikkude erakonna“ nurgakiwiks.

Igatähes peaks sarnaseid diplomaate rohkem olema, kes wahete wahel meie erakonde ristnime järel hõikawad — siis ei unu nad ära. Ning hõikajad, need oleks väga kohased välisriikidesse saadikuteks saata, siis on kindel et Eesti olemasolemistest ka laiemad ringkonnad aimu saawad — ning meile oleks sest juur wõit.

Ainus wiga on see, et jamaajugused mehed, kui

see hõikaja, väga häbelikud on ja endid wähemate wendade küüru tahta peidawad.

Nagu ustawaft allikaft kuulda, wõtta uus erakond omale nimeks „Asumaade erakond“ ning lipukirjaks:

„Asuja, asuja heida maha, käo ja karu selja tahta.“

— Aiii. —

Genua konwerentsil

kõneles Lord George muu seas, et on olemas kahte liiki inimesi — ühed kes konwerentsile tõsist edu soowiwad, teised seda mitte...

Ja tingimata oleks see diplomaat ka liigitusegi ette wõtnud, ning terwe konwerentsi koosseisu „sikkudeks“ ja „lammasteks“ lahutanud, kui mitte tõu tundmise puudus takistuseks poleks olnud, loodame, et tulewikus, kui weel mõni sarnane konwerents kokku aetakse, et sealt siis ka loomade riigi esitajad ei puuduks, need on oma erialaga väga hästi tuttawad. Näituseks oleks nimetada:

Mesikäpp, karu ehk Wändra murraku järele päts, siis koduloomade esitaja oinas — ehk jääb.

Kodulindudest — kukk oma naise kanaga.

Metslindudest — kagu (see igawene „kukkuja“).

Ja wetewabariigi esitaja, ristirahwa waimus kaswatud latikas.

Kõik need ülemalnimetatud tunnewad hästi omi wähemaid wendi, ning see hõlbustaks weel enam üksikasjalikumalt liigitust, ja see wist konwerentsi pea ülesanne ongi — kuigi mitte päewakorras tegelikult ette nähtud.

Ka rida kaswatusteadolasi wõiksid tulewikus konwerentsile õpereisule sõita — „diplomaatlist wäljawiskamist“ ja „kristliku ametist tagandamist“ õppima.

Hea nõu.

I.

Kui, sõber, soowid asutada kodu — pead korterkomissjoni leidma radu; kuid treppi mööda ära üles mine — sel teel ei kortert saa — ehk komisjonis pime.

Sa ise oma ette komisjoniks hakka ja abitarwitajaid altkäe nõõri — wakka — siis wiimaks omalegi leiad kodulee, ehk kuigi wangikong wasti oleks see...

II.

Kui taskud tühjad, kukrus pole raha, siis heida erakonnas ankur maha — pea diplomaadiks saad ja walitud, ministritoolile sealt komandeeritud.

Ja kui sul taskus ministeeriumi wõti — siis kaarta ära mängi ega lotti, waid rahapaja omal asutad — nii riiki kui ka ennast toetad.

*

DIKTAATOR.
(Kõige lähema tulewiku pilt.)

Kooliõpilased wõtawad ka poliitikat osa.

Jüts: „Teie, ministrid, olete kõik rätsepad! Kui te minu juhtnööride järgi poliitikat ei aja — lasen teid kõik ametist lahti!“

Wabariiklase päewaraamat.

Nüüd algab küll wastuwaidlemata kewade: räästapuuriid ülesfeatud, räästad sisse paigutatud, kassid katustel jerenaaded laulmas ja koerad peawad pulmi... Ja ka skoutide Püha Jüri paraad

peetud. Kui Kõlmataat (kirjutan suure tähega, sest ta pole mitte vähem wend, kui Püha-Jüri), — kui Kõlmataat mõtleb veel wäikest lund puistada, siis ei aita muud, kui wiime ta Saarmanni sauna ja wihtleme ta naha tublisti soojaks. Mu kuuäärane pojuke (on noorsõõ kodus asjamees, teeb sport,

andis trükki oma esimese luuletuste kogu, peab teaduslikka waidlust ja tahab tulewal aastal Ungarisse sõita) tuli tänä mu juure, pihus suurt, ilusat rohelist rohutirtsu hoides ja küsib:

„Kuule, papa, kus kohas tal see hüppamise wedru peaks olema... Ma oisin küll, aga ei leia...“

„Tal polegi wedru. Hüppab koiwade jõul.“

„Poijs naeratas ja raputas pead.“

„Ära sa mind sisse wea. Nii palju ma füülikat tunnen... Tal peab tingimata wedru o'ema. See on niisama kindel, kui seegi, et waresel propeller taga on.“

Tegin suured silmad.

„Kust oled sa sarnast lori kuulnud. See on ju ametlik laimatus warestes kohta.“

Ka jõmpikas tegi suured silmad.

„Oled aga sina näiw olekus, papa. Wõi tahad sa panna mind imede sisse uskuma? Ilma propellerita ei suudaks ta ometi nii wabalt lennata.“

Nüüd panin ma käed waheliti, toetasin lõuga wastu põialt ja tundsin selgelt, kui tarwilik oli koolides ometi usuõpetus: piibli imede kõrwal paistis tirtsu hüppamine ja waresel lend päris loomulikuna, kuna praeguse aja lapsede wareselend ilma propellerita imeteona näib. Tõin selle wäikeste näituse, et abiks olla usuõpetuse kaitsmise juures meie modern pastoritel, kes pead murravad, et usuõpetuse funduslikkust koolides millegagi põhjendada ja selle teostamist toetada.

1. mai.

Kontrastide päew.

Kolmekordne pühä: tööliste, kodanlaste ja riigi pühä...

Punased lipud, internatsionaal, „üles!“ „maha!“ punased kaelarätikud, punased taskurätikud, wäljakutsuw waade... Kuidas need pealkirjad ka tšensseeritud pole, igakord aga tulewad nad ka sarnaste üllatawate pealkirjadega platsi, mis iga rahuliku bürgerigi harja punaseks ajab...

„Maha wereimejad!“ Ptüi, kurat... anna neile tööd, ja nemad karjuwad „wereimejad“.

Ja ega neid utšita miski asi. Et seda disjonanši keset ilusat esimese mai lillepidu natukenegi lämmatada, seks korraldatakse ka teiselt poolt rongikäik, mille eesotsas pasunad muusikakooriga, järele daamid ja herrad lilledega, meeletuletades Itaalia karnewaali... Lauldakse „der Mai ist gekommen“. See on pšarateni liigutaw pilt... Ainult tuleb hoida, et need kaks rongikäiku kokku ei puutu, sest siis oleks kohe Soodom ja Komorra, ehk modernimalt öeldes Versailles ja Genua lahti.

Cesti Euroopas...

Seda lauset on tuhanded ja tuhanded korrad korratud ja käändud, ja ei wõi öelda, et me Euroopale ligemale poleks jõudnud. Alles hiljuti tuli tinnawalitsusele kiri, kus meie Tallinn Pommerisse on paigutatud. Kuid humitust tuntakse meie wastu liig wähe. Meie Genua delegatsioon sõitus ju

ometi Euroopasse, aga kas on temast midagi kuulda? Meie näeme piltidel, kuidas Tšitscherin istub, seisab, sõõb, joob ja isegi haigutab, aga kas on ükski Euroopa päwapiltnik ennast humitanud meie delegatsiooni liigetega. Wenelased juba oskawad endist kõnelema panna. Neil on aiat midagi tagawaraks, millega maailma üllatada. Isegi, kui see lihtne eksitus oleks, nagu Ameerika abiandmise komitee liikme nakkapanemine... Nälgijad arwasiid nähtawasti komitee liikme pärale jõudes, et see just nende keha kinnituse jaoks ongi saadetud ja talitasiid temaga, nagu tol korral sünnis: sõid ta tänutundega ära... Ei ole ime, kui ameerikalased nälja kubermangust telegrammi saawad: „Saadetus tänuga käes, ja jagatud.. Palume edespäi saata wõimalikult raswasemaid eksemplaare. Ühtlasi saatke ka soola, sest magedalt hakkab südamele.“

Kui aga ilm sellest teada saab, on ta jällegi üllatatud. Ja wenelaste kurs tõuseb jällegi. Cesti aga otsib ja otsib, millega kuulsaks saada ja tähelepanu aratada, ent peale diplomaatiliste kurjeeride ja teatud sulisewa ei ole tal Euroopale tõesti midagi näidata. Wõib olla, kaputäis riigiwargaid juurde arwatud, mis aga suuremat kedagi ei üllata, sest ka need on liiga labased olewused.

Peale Genua saatkonna läks hiljuti weel teine Cesti esitus Euroopasse — meie Tartu korporandid Ungari wiisidile.

Selle saatkonna kohta leidsime ometi niipa'ju lehest, et nad Berliinis juba kõik tähtsamad restoraanid ja muud sarnased lõbupaigad läbi waadanud... Ei ole ju paha, kui meie üliõpilaskonnal ka ungarlastele külakostiks midagi on wiia. Ütleb ju wanafõnagi, et „kui tuled, siis too,“ ja teine — „et weri on paksem, kui wesi“. Ja lõpuks, ei riisikot mingisugust, sest arst — eriteadlane — omast käest...

Loodame, et saatkonna päralejõudmisel Cesti ja Ungari wahel esaw läbirääkimine walitses, mis meie poiste tublidusest tunnistust annaks — Cesti Euroopas...

Nii õhkawad ka meie kirjanikud, kes igatsewad üle Cesti piiri waadata. Mis kasu meil sellest, et akna peal istume, kui me ometi Euroopat ei näe. Muidugi, meie demokraatline walitsus oleks ju waestele kirjanikkudele wastu tulnud ja neid üle aia upitanud, kuid meie auwäart haridusminister, kes kõik tamme juurikad kirjanikke otsides üles tustinud, pole kedagi näinud peale lendawate sigade, keda aga ometi Euroopasse ei sõandata saata. Ja mida nad ometi, wingugu ja wirisegu... waadaku, kuidas kõik wanemad herrad waguši oma künade juures istuwad ja folki sõowad... Kui soowiwad, siis lennaku — tiiwad neil ju on!

Odanik.

Tema wäljawaade.

„Kust wõtsite julguse minu abikaasat kaelus-tada ja suudelda?“

„No, lubage, kas teie ei öelnud mulle, et ma nii talitama pean, kui oleksin ma oma kodu.“

REDUS OLEW RIIGIWARAS.

Pistet.

„Ara „Tulewikku“ loe, see on kaitsepolitsei nuhkide ja prowokaatorite hääletoru! (Kägu motiiv).“

Zuure jääks lisada:

Ara wennas käo kukkumist usu, sest et ta seda, mis kukub isegi ei usu, ja käod nagu teada on väga kawalad wedama.

„Ametnikud olla tuimad,“ kurdawad ajalehed, tuues faktilisi näitusi ühe riigi rahaasutuse ametnikust, kel raske oli wõõrale juhatust anda, kus rahasi wahetada wõib.

Ülal toodud fakt näitab jälle, et meie ajal „ametnikkude“ süsteem ajast ja arust mahajäänud, ning tuleks asjaajamine teisele alusele rajada ja nimelt:

Awaldatagu inseneeridele ja tehnikutele üleskutse, et wiimased farnased aparaadid wälja arwaks, mille abil saaks ametnikkude suud ja näpud tarbekorral liikumisele ahwatleda, siis poleks ametnikkudel enestel selles suhtes sugugi waewa; esialgu wõiks aga walitsus ajutise määruse wälja anda, mis lubaks ametnikkudel „meelehead“ wastu wõtta; alhkõemaks oleks liig.

Tegajärjed oleks kahtlemata väga head ja kindel on niisugusel korral mõni ametnik oma

Walab õnne: „Olla, wõi mitte olla?“

klientile isegi lahket nagu ei koola, mida aga praegalt makswate olude juures asjata ootida tuleb.

(MCA*). Et riiklisi kuritarwitusi kõrvaldada, kawatses hiljalt riigi walitsus igasugused ametlikud asutused likwiteerida, mis ka kõige õigem samm, sest „kus pole eiu, seal pole ka liikumist.“

*) MCA — „Meie Matsi“ telegrafi agentuur.

Luule ja proosa.

Isand (rikkale pärijale): „Armuline neiu, teie olete minu taewas maa peal!“

Neiu: „Ja, ning isa on olnu, rahakapi wõtmega — Petrus.“

Eestlane wäljamaal.

Wäljamaa lase: „Kas näete, misugused toredad trammid meil on, sõidawad maad ja merd mööda.“

Eestlane: „Ja, aga meil on weel toredamad, sõidawad maal, merel ja õhus.“

Wäljamaa lase: „Aga kus nad teil seal on, käisin teie maa risti ja põtgiti läbi, aga ei leidnud?“

Eestlane: „Paberil on!“

Eesti Matsi kewade kured.

Eesti Mats: „Sa taewake! Wägise tahavad hinge välja wõtta. Oma maa hunditulise sees ujun juba kaelast saadik ja nüüd tuuakse veel wäljamaalt lisa!”

Eesti-Prantsuse kaubalepingu põhjal on luba Prantsuse weine piiramata arwul sisse wedada.

Järgmine „M. Matsi“ 11/12 Nelipühi-Album ilmub 26. mail 1922.